



แผนพัฒนาการเกษตรตำบลชี้เหล็ก  
อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี  
พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

จัดทำโดย

นายพัฒนศักดิ์ โสร่วมค้อ  
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอุบลราชธานี  
อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี

กรมส่งเสริมการเกษตร  
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

## บทที่ ๑

### ข้อมูลสภาพทั่วไป

#### ๑.๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

##### ๑.๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่ ที่ตั้ง

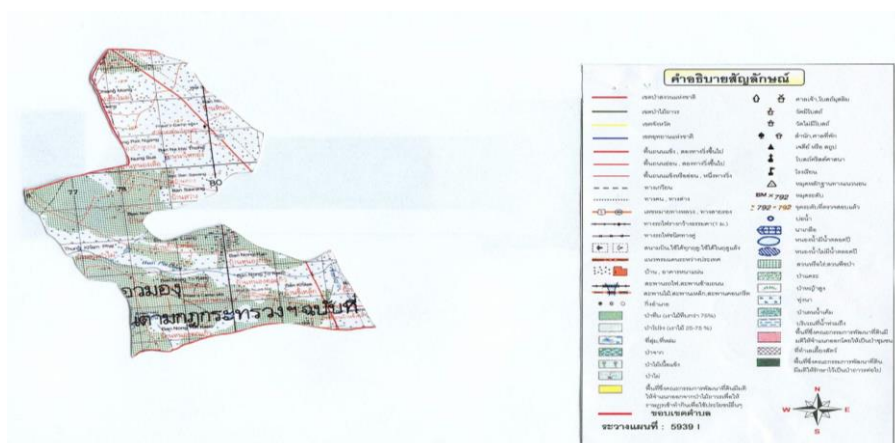
ตั้งอยู่ด้านทิศเหนือ ของอำเภอ ระยะทางห่างจากที่ตั้งของอำเภอประมาณ ๑๓ กิโลเมตร ชื่อตำบลหลัก มีสภาพการคมนาคมโดยทั่วไปของตำบลสะดวก มีถนนลาดยาง ๓ สาย ผ่านหมู่ที่ ๒, ๓, ๔, ๖, ๘ ถนนคอนกรีตผ่านหมู่ที่ ๑, ๑๑ และถนนคอนกรีตเชื่อมระหว่างถนนอุบล-ม่วงสามสิบไปหมู่ที่ ๙ และหมู่ที่ ๑๐



ภาพที่ ๑ ที่ตั้งอำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี

##### ๑.๑.๒ อาณาเขตติดต่อ

|             |           |               |                 |
|-------------|-----------|---------------|-----------------|
| ทิศเหนือ    | ติดต่อกับ | ตำบลหนองไข่นก | อำเภอม่วงสามสิบ |
| ทิศใต้      | ติดต่อกับ | ตำบลขามใหญ่   | อำเภอเมืองอุบลฯ |
| ทิศตะวันออก | ติดต่อกับ | ตำบลหัวเรือ   | อำเภอเมืองอุบลฯ |
| ทิศตะวันตก  | ติดต่อกับ | ตำบลหนองขอน   | อำเภอเมืองอุบลฯ |



## การแบ่งเขตการปกครอง

ตำบลชี้เหล็ก อำเภอมะนัง ภาพที่ 2 อาณาเขตติดต่อ เขตนี้ แบ่งการปกครองออกเป็น ๑๑ หมู่บ้าน ซึ่งอยู่ในการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล็ก(ตารางที่ ๑)

ตารางที่ ๑ แสดงการแบ่งเขตการปกครองของตำบลชี้เหล็ก อำเภอมะนังอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี

| หมู่ที่ | ชื่อหมู่บ้าน | ชื่อผู้นำหมู่บ้าน       | เบอร์โทรศัพท์ | หมายเหตุ |
|---------|--------------|-------------------------|---------------|----------|
| ๑       | หนองแต้      | นายเกษมศักดิ์ สีลาชาติ  | ๐๙๔๒๙๐๔๒๘๑    |          |
| ๒       | ชี้เหล็ก     | นายถาวร พิมพ์หล่อ       | ๐๘๙๔๒๓๘๕๒๒    |          |
| ๓       | สว่าง        | นายวิชัย อุตม์ทอง       | ๐๖๑๕๕๓๑๙๔๒    |          |
| ๔       | หนองตอแก้ว   | นายบุญโฮม สายสุพรรณ     | ๐๘๓๙๖๖๓๓๒๑    |          |
| ๕       | นาไผ่ทอง     | นายสุวิทย์ ภิญโญ        | ๐๘๙๕๕๕๕๔๐๐    | กำหนด    |
| ๖       | ทุ่งคำไผ่    | นายบัวลอย กำทอง         | ๐๘๗๖๕๑๔๖๔๔    |          |
| ๗       | คำเจริญ      | นายคำเบย ธรรมสัตย์      | ๐๘๖๒๖๔๐๖๔๙    |          |
| ๘       | หนองเสือ     | นายยุทธศักดิ์ ธรรมสัตย์ | ๐๘๒๓๗๒๗๗๔๒    |          |
| ๙       | ทุ่งใหญ่     | นายสุพรรณ วิลามาศ       | ๐๘๙๒๘๖๕๓๑๖    |          |
| ๑๐      | หนองเชียงมวง | นายประสิทธิ์ บุญสุภา    | ๐๘๘๕๕๔๑๓๑๙    |          |
| ๑๑      | หนองแต้      | นายยืนยง ยืดยาว         | ๐๘๒๓๗๒๕๗๑๖    |          |

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอมะนังอุบลราชธานี กรมการปกครอง (มกราคม ๒๕๖๗)

## ๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

### ๑.๒.๑ สภาพพื้นที่ ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

#### - พื้นที่และการใช้พื้นที่

มีพื้นที่หมู่บ้านทั้งสิ้น ๓๕.๙ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๒๓,๙๓๗ ไร่

จำแนกออกเป็น

|                                      |        |        |                  |                    |
|--------------------------------------|--------|--------|------------------|--------------------|
| พื้นที่ป่าไม้และภูเขา                | ประมาณ | ๒,๐๔๘  | ไร่ (ร้อยละ ๘.๗  | ของพื้นที่ทั้งหมด) |
| พื้นที่การเกษตร                      | ประมาณ | ๑๕,๒๕๗ | ไร่ (ร้อยละ ๖๓.๗ | ของพื้นที่ทั้งหมด) |
| พื้นที่อยู่อาศัย                     | ประมาณ | ๓,๑๒๐  | ไร่ (ร้อยละ ๑๓.๐ | ของพื้นที่ทั้งหมด) |
| พื้นที่สาธารณะ                       | ประมาณ | ๒๒๙    | ไร่ (ร้อยละ ๐.๙  | ของพื้นที่ทั้งหมด) |
| พื้นที่อื่น ๆ (ห้วย,หนอง,บึง) ประมาณ |        | ๓,๒๘๓  | ไร่ (ร้อยละ ๑๓.๗ | ของพื้นที่ทั้งหมด) |

#### พื้นที่การเกษตร

|                               |        |     |
|-------------------------------|--------|-----|
| พื้นที่ถือครองการเกษตรทั้งหมด | ๑๕,๒๕๗ | ไร่ |
| - พื้นที่นา                   | ๑๔,๑๔๐ | ไร่ |
| - พื้นที่พืชไร่               | ๔๓๔    | ไร่ |
| - พื้นที่สวน                  | ๕๒     | ไร่ |
| - พืชผัก                      | ๖๓๑    | ไร่ |

### ๑.๒.๒ ลักษณะทิศทาง ความลาดชัน

ความสูงเหนือระดับน้ำทะเล ประมาณ ๖๘ เมตร (๒๒๗ ฟุต) ลักษณะพื้นที่โดยทั่วไปมีลักษณะดังนี้คือพื้นที่เป็นพื้นที่ราบถึงลูกคลื่นลอนตื้น

### ๑.๒.๓ ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน

- ข้อมูลกลุ่มชุดดินความเหมาะสมของดินและคุณภาพดิน พื้นที่ส่วนใหญ่ มีกลุ่มดินดังนี้  
กลุ่มดินที่ ๑๘ กลุ่มดินชลบุรี, เขาย้อย, โคนลำโรง

ลักษณะดินคือ เป็นดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย มีสีเทาหรือสีน้ำตาลอ่อน พบจุลประสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีน้ำตาลปะปน เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ พบบริเวณพื้นที่ราบเรียบ หรือค่อนข้างราบเรียบ

เป็นดินที่มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงเร็ว มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่อนข้างต่ำถึงปานกลาง ปฏิกริยาดินเป็นกรดแก่ถึงเป็นด่างปานกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๕.๕ - ๘.๐

### กลุ่มดินที่ ๒๔ กลุ่มดินอุบล, บ้านบึง, ท่าอุเทน

ลักษณะดินคือ เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินทราย มีสีน้ำตาลปนเทาหรือเทาปนชมพู พบจุลประสีน้ำตาล สีเหลือง หรือสีเทาในดินชั้นล่าง

มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงดีปานกลาง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำมาก ปฏิกริยาดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกรดเล็กน้อย มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๕.๕ - ๖.๕

### กลุ่มดินที่ ๔๑ กลุ่มดินกำบัง

ลักษณะดินคือ เป็นดินทรายหรือดินทรายปนดินร่วน ส่วนชั้นถัดไปเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ดินร่วนเหนียว หรือดินเหนียว สีดินเป็นสีน้ำตาลอ่อน หรือสีเหลืองปนสีน้ำตาล

มีการระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงกรดแก่ ค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๔.๕ - ๕.๕

### กลุ่มดินที่ ๒๒

เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนทราย หรือดินทรายปนดินร่วน สีพื้นเป็นสีเทา หรือสีน้ำตาลปนเทา มีจุลประสีน้ำตาลปนเหลือง หรือสีเหลืองปนน้ำตาล

มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็วที่ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดแก่ ค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๔.๕ - ๕.๕

### กลุ่มดินที่ ๔๐

เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนทราย สีดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลือง หรือสีแดง บางแห่งอาจพบจุลประสีในดินชั้นล่าง เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ พบบริเวณ พื้นที่ค่อนข้างราบเรียบจนถึง



คุณภาพอากาศย้อนหลัง ๗ วัน  
(ที่มา : กรมควบคุมมลพิษ, ๒๕๖๓)

#### ๑.๒.๔ ฤดูกาล

สภาพอากาศโดยทั่วไปของจังหวัดอุบลราชธานี ประกอบด้วย ๓ ฤดู โดย

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือน กุมภาพันธ์ถึงเดือนพฤษภาคม

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือน พฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือน ตุลาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ โดยได้รับอิทธิพลจากลมมรสุม

ตะวันออกเฉียงเหนือได้พัดพามวลอากาศเย็น และแห้งเข้า

มาปกคลุมส่งผลให้ท้องฟ้าโปร่ง อากาศหนาวเย็นและแห้งแล้ง

#### ๑.๒.๕ สถิติปริมาณน้ำฝน

จากสถิติแสดงสถิติปริมาณน้ำฝนรายเดือน อำเภอเมืองอุบลราชธานี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๖ ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยรายปีมีค่าประมาณ ๑,๗๖๐.๒๐ มิลลิเมตร โดยมีปริมาณฝนตกสูงสุดในเดือนกันยายน มีค่า ๓๒๕.๔๖ มิลลิเมตร (ตารางที่ ๓)

ตารางที่ ๓ แสดงสถิติปริมาณน้ำฝนรายเดือน อำเภอเมืองอุบลราชธานี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๖

**ปริมาณน้ำฝน สภาพดินฟ้าอากาศ ข้อมูลสถิติปริมาณน้ำฝน ย้อนหลัง ๕ ปี อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี**

| รายการ     | ๒๕๖๒                  | ๒๕๖๓                  | ๒๕๖๔                  | ๒๕๖๕                  | ๒๕๖๖                  |
|------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|
|            | ปริมาณน้ำฝน<br>(ม.ม.) | ปริมาณน้ำฝน<br>(ม.ม.) | ปริมาณน้ำฝน<br>(ม.ม.) | ปริมาณน้ำฝน<br>(ม.ม.) | ปริมาณน้ำฝน<br>(ม.ม.) |
| มกราคม     | ๐                     | ๐                     | ๐                     | ๐                     | ๐                     |
| กุมภาพันธ์ | ๐                     | ๖.๘                   | ๒.๒                   | ๑.๑                   | ๓.๕                   |
| มีนาคม     | ๙.๕                   | ๑.๗                   | ๘๕.๔                  | ๔๙.๙                  | ๖๕.๘                  |
| เมษายน     | ๔๕.๒                  | ๑๗๔.๖                 | ๒๐                    | ๑๕.๓                  | ๒๒๒.๘                 |
| พฤษภาคม    | ๑๓๗.๓                 | ๙๑.๗                  | ๓๑๙.๑                 | ๓๐๓.๗                 | ๓๐๓.๗                 |
| มิถุนายน   | ๒๕๔.๕                 | ๑๕๗.๓                 | ๑๗๕                   | ๒๓๑.๘                 | ๒๓๑.๘                 |
| กรกฎาคม    | ๒๖๓                   | ๓๒๑                   | ๓๘๘.๖                 | ๑๒๔.๗                 | ๑๒๔.๗                 |
| สิงหาคม    | ๓๐๘.๘                 | ๓๕๕.๖                 | ๔๙๘.๑                 | ๒๓๒.๔                 | ๒๓๒.๔                 |
| กันยายน    | ๒๔๖.๒                 | ๑๙๗.๙                 | ๓๒๕.๔                 | ๒๗๖.๕                 | ๒๗๖.๕                 |
| ตุลาคม     | ๓๗.๑                  | ๑๗๖.๙                 | ๒๓๑.๕                 | ๑๒๙.๖                 | ๑๒๙.๖                 |
| พฤศจิกายน  | ๑๕.๗                  | ๐                     | ๑๑.๙                  | ๒๑.๔                  | ๒๑.๔                  |
| ธันวาคม    | ๐.๙                   | ๐                     | ๐                     | ๐                     | ๐.๔                   |

|     |         |         |         |         |         |
|-----|---------|---------|---------|---------|---------|
| รวม | ๑,๕๕๑.๕ | ๑,๙๕๖.๘ | ๑,๖๑๔.๘ | ๑,๗๙๗.๐ | ๑,๘๘๐.๙ |
|-----|---------|---------|---------|---------|---------|

ที่มา : สถานีตรวจอากาศจังหวัด

#### ๑.๒.๖ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

อุณหภูมิ อุณหภูมิต่ำสุดอยู่ที่ ๒๑ องศาเซลเซียส อยู่ในช่วงเดือนมกราคมและธันวาคม อุณหภูมิสูงสุดอยู่ที่ ๓๖ องศาเซลเซียส อยู่ในช่วงเดือนเมษายน และอุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีมีค่า ๒๘.๕ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ร้อยละ ๕๕

#### ๑.๓ เส้นทางคมนาคม

##### ๑.๓.๑ ถนนหลวงสายหลัก/สายรอง

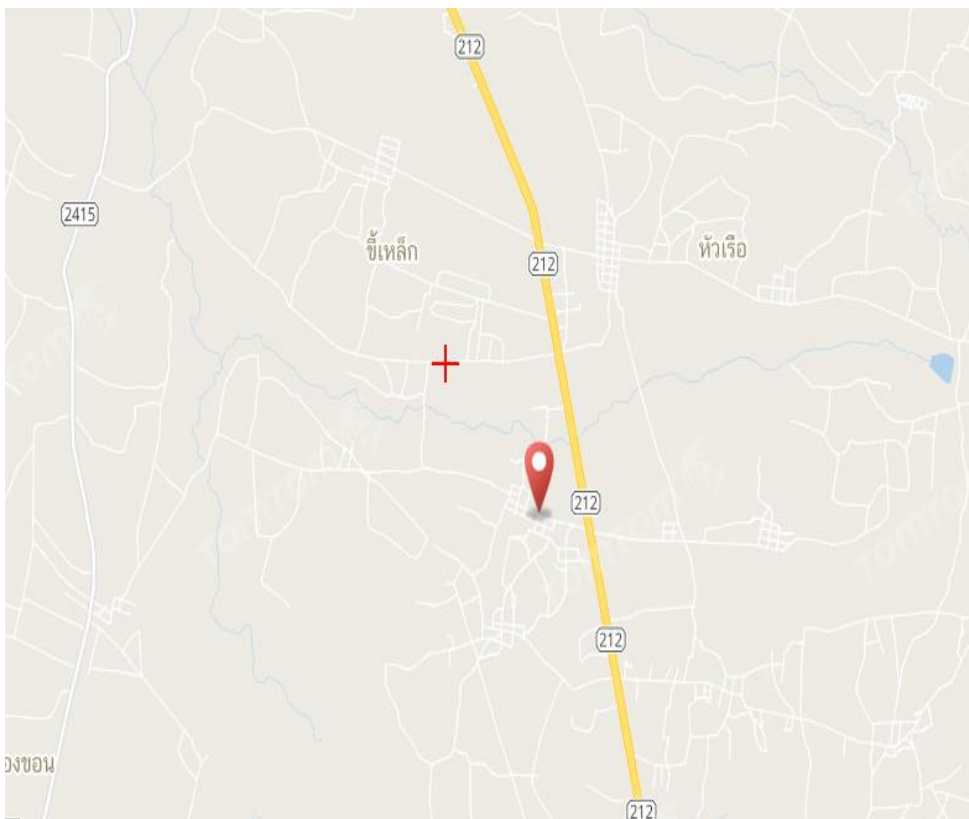
การคมนาคมติดต่อของตำบลชี้เหล็ก

1) การคมนาคมติดกับอำเภอวังสามสี

การคมนาคมใช้เส้นทางหลักคือ ถนนชยางกูร (ทางหลวงหมายเลข ๒๑๒) จากตัวอำเภอเมืองอุบลราชธานี ระยะทาง ๑๒ กม.

##### ๑.๓.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัด

การเดินทางจากอำเภอเมืองอุบลราชธานีเดินทางไปยังจังหวัดอำนาจเจริญ ใช้ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๑๒ รายละเอียดดังภาพ



ภาพแสดงเส้นทางคมนาคม

## ๑.๔ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

### ๑.๔.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง

**แหล่งน้ำ** แหล่งน้ำสำคัญที่ใช้เพื่อการเกษตร และน้ำกินน้ำใช้ของตำบล คือ

#### แหล่งน้ำธรรมชาติ

|                          |                  |                               |               |
|--------------------------|------------------|-------------------------------|---------------|
| ชื่อน้ำหนองแต้ ม.๑       | สภาพน้ำตลอดปี    | ใช้เพื่อการเกษตร              | จำนวน ๑๐ ไร่  |
| ชื่อน้ำหนองเชียงมอ ม.๑๐  | สภาพน้ำตลอดปี    | ใช้เพื่อการเกษตร              | จำนวน ๑.๕ ไร่ |
| ชื่อน้ำหนองสะพัง ม. ๑    | สภาพน้ำไม่ตลอดปี | ใช้เพื่อการเกษตร              | จำนวน ๕ ไร่   |
| ชื่อน้ำหนองแคน ม. ๒      | สภาพน้ำตลอดปี    | ใช้เพื่อเลี้ยงสัตว์           | จำนวน ๔ ไร่   |
| ชื่อน้ำหนองควายน้อย ม. ๓ | สภาพน้ำตลอดปี    | ใช้เพื่อเลี้ยงสัตว์           | จำนวน ๘ ไร่   |
| ชื่อน้ำหนองบาก ม. ๓      | สภาพน้ำตลอดปี    | ใช้เพื่อเลี้ยงสัตว์           | จำนวน ๓ ไร่   |
| ชื่อน้ำหนองหล่ม ม. ๔     | สภาพน้ำตลอดปี    | ใช้เพื่อเลี้ยงสัตว์           | จำนวน ๘ ไร่   |
| ชื่อน้ำห้วยปลาแดก ม.๔, ๖ | สภาพน้ำตลอดปี    | ใช้เพื่อเลี้ยงสัตว์, การเกษตร |               |
| ชื่อน้ำร่องคำไผ่ ม. ๖    | สภาพน้ำตลอดปี    | ใช้เพื่อการเกษตร              |               |
| ชื่อน้ำห้วยร่องหิน ม.๘   | สภาพน้ำตลอดปี    | ใช้เพื่อการเกษตร              |               |

#### แหล่งน้ำชลประทาน

โครงการชลประทาน ไม่มี

#### อ่างเก็บน้ำ

ขนาด ๒,๘๑๒ ไร่ ใช้เพื่อการเกษตร อยู่ที่บ้านหนองแต้ หมู่ที่ ๑ หมู่ที่ ๑๑ และ หมู่ที่ ๙

บ่อบาดาลเพื่อการเกษตร

จำนวน ๑๒๐ บ่อ พื้นที่รับน้ำประมาณ ๑๑,๘๙๕ ไร่

#### บ่อน้ำตื้น/สระน้ำเพื่อการเกษตร

จำนวน ๑๙๘ บ่อ ใช้ในพื้นที่การเกษตรประมาณ ๑๖,๓๗๓ ไร่

#### ประปาหมู่บ้าน

จำนวน ๑๑ แห่ง ทุกหมู่บ้าน ขนาดความจุ - จำนวนผู้ใช้ ๑,๒๘๓

ครัวเรือน

#### -ภัยธรรมชาติ

ตำบล ชี้เหล็ก มีปัญหาด้านภัยธรรมชาติที่สำคัญและเกิดขึ้นอยู่เสมอ ดังนี้คือ

#### ภัยแล้ง

ช่วงระยะเวลาที่เกิด คือ เดือน มีนาคม - เมษายน ทำให้เกิดปัญหาด้าน น้ำกินน้ำใช้ประมาณ ๙๗

ครัวเรือน ปัญหาด้านการเกษตร ประมาณ ๑,๒๐๐ ไร่ บริเวณหมู่ที่ ๓, ๕, ๖, ๘

#### อุทกภัย

ช่วงระยะเวลาที่เกิด คือ เดือน มิถุนายน - ตุลาคม ทำให้เกิดปัญหาด้านการเกษตร ประมาณ ๑๖๑ ครัวเรือน

บริเวณหมู่ที่ ๑- ๑๑

หมายเหตุ : เกษตรกรในตำบลชี้เหล็กจะอาศัยน้ำฝนเป็นหลักในการเพาะปลูก เพราะแหล่งน้ำเหล่านี้ในหน้าแล้งจะแห้งขอด

#### สภาพเศรษฐกิจและสังคม

### ๑.๔.๒ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ



**- จำนวนแรงงาน**

- แรงงานในครัวเรือนโดยเฉลี่ย ๔ คน/ครัวเรือน
- ค่าจ้างแรงงาน วันละ ๓๐๐ บาท/วัน/คน โดยมีการจ้างแรงงานระหว่างครั้งเป็นร้อยละ ๒๐ และแรงงานนอกหมู่บ้าน,ตำบล ร้อยละ ๓๐

**-รายได้ของครัวเรือน**

|                       |         |                  |
|-----------------------|---------|------------------|
| รายได้เฉลี่ย          | ๑๕๐,๐๘๘ | บาท/ครัวเรือน/ปี |
| รายได้จากภาคเกษตรกรรม | ๑๒๐,๑๔๔ | บาท/ครัวเรือน/ปี |
| รายได้นอกภาคเกษตรกรรม | ๒๕๐,๐๐๐ | บาท/ครัวเรือน/ปี |

**-อาชีพ**

ครัวเรือนทั้งหมด ๑,๖๑๖ ครัวเรือน

|                |       |                                                         |
|----------------|-------|---------------------------------------------------------|
| เกษตรกร        | จำนวน | ๑,๐๖๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๖ ของครัวเรือนทั้งสิ้น |
| ค้าขาย/รับจ้าง | จำนวน | ๔๒๘ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๕ ของครัวเรือนทั้งสิ้น   |
| รับราชการ      | จำนวน | ๑๒๘ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๗.๙ ของครัวเรือนทั้งสิ้น    |

**- ฐานะทางเศรษฐกิจของประชากร**

จำนวนครัวเรือนทั้งหมด ๑,๖๑๖ ครัวเรือน

| ระดับครัวเรือน<br>ประชากร | จำนวนครัวเรือน<br>ที่จำแนกได้ครัวเรือน | อาชีพ                      | ประมาณรายได้<br>บาท/ครอบครัว/ปี |
|---------------------------|----------------------------------------|----------------------------|---------------------------------|
| ระดับดี                   | ๓๔๔                                    | รับราชการ , ค้าขาย         | ๓๕๐,๐๐๐                         |
| ระดับปานกลาง              | ๑,๑๘๑                                  | การเกษตร , ไร่นา<br>สวนผสม | ๑๕๐,๐๐๐                         |
| ระดับยากจน                | ๙๑                                     | การเกษตร / รับจ้าง         | ๕๐,๐๐๐                          |

**๑.๔.๓ ผลผลิตทั้งหมดมวลรวมของจังหวัด**

**- ข้อมูลการตลาด**

**ผลผลิตทางการเกษตร เกษตรกรจะนำไปจำหน่ายในแหล่งต่างๆ ดังนี้**

๑. นำไปขายเองในตลาดตัวเมือง ( ข้าวและพืชผัก) ร้อยละ ๑๐ ของครัวเรือน
๒. ขายให้พ่อค้าคนกลางในท้องถิ่น ร้อยละ ๙๐ ของครัวเรือน
๓. ส่งขายตรงที่ตลาดกรุงเทพ ร้อยละ - ของครัวเรือน
๔. แหล่งรับซื้อผลผลิตในพื้นที่หมู่บ้าน มีจำนวน - แห่ง/โรงงาน

**- แหล่งสินเชื่อเพื่อการเกษตร/เงินทุน**

๑. ใช้ทุนของตนเอง ร้อยละ ๔๐ ของครัวเรือนเกษตรกร
๒. กู้ ธ.ก.ส. ร้อยละ ๕๐ ของครัวเรือนเกษตรกร
๓. กู้ สหกรณ์ ร้อยละ ๑๐ ของครัวเรือนเกษตรกร
๔. กู้ธนาคารอื่น ร้อยละ - ของครัวเรือนเกษตรกร
๕. กู้เอกชน หรือพ่อค้า ร้อยละ - ของครัวเรือนเกษตรกร

**- กองทุนหมู่บ้าน/กองทุน**

๑. กองทุนหมู่บ้าน ๑๑ หมู่ ๑,๑๐๐,๐๐๐ บาท

๒. กองทุนศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชน

๗๘,๐๐๐ บาท

**- เครื่องจักรกลการเกษตร**

|                       |     |         |
|-----------------------|-----|---------|
| ๑. รถแทรกเตอร์นั่งขับ | ๔   | คัน     |
| ๒. ควายเหล็ก          | ๙๕  | คัน     |
| ๓. เครื่องนวด         | ๒   | เครื่อง |
| ๔. เครื่องหยอดเมล็ด   | -   | เครื่อง |
| ๕. เครื่องสูบน้ำ      | ๑๒๒ | เครื่อง |

**- ภาวะหนี้สิน**

เกษตรกรในตำบลชีเหล็ก ประสบภาวะหนี้สินดังต่อไปนี้

|                  |       |    |   |                     |
|------------------|-------|----|---|---------------------|
| ลูกค้า ชกส.      | จำนวน | ๕๐ | % | ของครัวเรือนทั้งหมด |
| สมาชิก สหกรณ์    | จำนวน | ๑๐ | % | ของครัวเรือนทั้งหมด |
| กู้ ธนาคารอื่น ๆ | จำนวน | -  | % | ของครัวเรือนทั้งหมด |

**๑.๔.๔ รายได้ของประชากรรวม รายได้ต่อหัว**

จากข้อมูลสำนักงานสถิติจังหวัดอุบลราชธานี ปี ๒๕๖๖ พบว่า ประชากรมีระดับรายได้ต่อปีเฉลี่ย ๒๕,๕๘๐ บาท/ครัวเรือน โดยรายได้หลักมาจากการผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

**รายได้**

|                         |       |            |
|-------------------------|-------|------------|
| ๑) รายได้จากการเกษตร    | จำนวน | ๖๐,๐๐๐ บาท |
| ๒) รายได้นอกภาคการเกษตร | จำนวน | ๘๐,๐๐๐ บาท |

**รายจ่าย**

|                          |         |            |
|--------------------------|---------|------------|
| ๑) รายจ่ายในภาคการเกษตร  | จำนวน   | ๔๐,๐๐๐ บาท |
| ๒) รายจ่ายนอกภาคการเกษตร | จำนวน   | ๖๐,๐๐๐ บาท |
| รายได้สุทธิของครัวเรือน  | เท่ากับ | ๔๐,๐๐๐ บาท |

ตารางแสดง ผลผลิต ต้นทุนการผลิต รายได้ การผลิตข้าวนาปี พริก และรายได้เฉลี่ย

| ลำดับที่ | รายการลงทุน (ไร่)            | ปี ๒๕๖๖       |               |
|----------|------------------------------|---------------|---------------|
|          |                              | นาปี<br>(บาท) | พริก<br>(บาท) |
| <b>๑</b> | <b>ค่าวัสดุการผลิต</b>       |               |               |
|          | - ค่าพันธุ์                  | ๑๒๕           | ๑,๐๐๐         |
|          | - ค่าปุ๋ยเคมี                | ๕๐๐           | ๑,๙๕๐         |
|          | - ค่าน้ำยาเคมี               | ๑๐๐           | ๒,๕๐๐         |
| <b>๒</b> | <b>ค่าจ้างแรงงาน</b>         |               |               |
|          | - ค่าไถเตรียมดิน             | ๕๐๐           | ๕๐๐           |
|          | - ค่าปลูกปักดำ               | ๓๐๐           | ๕๐๐           |
|          | - ค่ายาเคมี                  | -             | ๒๐๐๐          |
|          | - ค่าเก็บเกี่ยว              | ๖๐๐           | ๑๐,๐๐๐        |
|          | - ค่านวด                     | ๘๐            | ๓๐๐           |
|          | - ค่าดูแลรักษา               | ๒๐๐           | ๑,๒๐๐         |
|          | - อื่น ๆ                     | ๒๐๐           | ๓๐๐           |
|          | รวม                          | ๒,๖๐๕         | ๒๐,๒๕๐        |
| <b>๓</b> | <b>ผลตอบแทน</b>              |               |               |
|          | - ผลผลิตจำนวน (กก./ไร่ )     | ๔๐๐           | ๒,๕๐๐         |
|          | - ราคาเฉลี่ย ( บาท / กก. )   | ๑๒            | ๒๐            |
|          | - รายได้เฉลี่ย ( บาท / ไร่ ) | ๕,๖๐๐         | ๕๐,๐๐๐        |
|          | - กำไรสุทธิ ( บาท / ไร่ )    | ๒,๑๙๕         | ๒๙,๗๕๐        |

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมือง (๒๕๖๖)

๑.๔.๕ จำนวนครัวเรือน แยกชายหญิง ช่วงอายุ ในเมือง/ชนบท

-จำนวนประชากร

มีจำนวนประชากรรวม ๖,๑๓๐ คน แยกเป็น

ชาย ๒,๙๙๙ คน หญิง ๓,๑๓๑ คน

มีครัวเรือนจำนวน ๑,๖๑๖ ครัวเรือน แยกเป็น

เกษตรกร ๑,๐๖๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๖ ของครัวเรือนทั้งหมด

ค้าขาย/รับจ้าง ๔๒๘ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๕ ของครัวเรือนทั้งหมด

รับราชการ ๑๒๘ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๗.๙ ของครัวเรือนทั้งหมด

-องค์ประกอบประชากร

ประชากรของหมู่บ้านเป็น คนพื้นเมือง

มีจำนวนประชากร ๖,๑๓๐ คน จำแนกตามอายุได้ดังนี้

อายุ ๑ - ๑๕ ปี จำนวนร้อยละ ๒๕ ของประชากร (เด็ก)

อายุ ๑๖ - ๒๕ ปี จำนวนร้อยละ ๒๑ ของประชากร (เยาวชน)

อายุ ๒๖ - ๕๙ ปี จำนวนร้อยละ ๔๒ ของประชากร (ผู้ใหญ่)

อายุ ๖๐ ปีขึ้นไป จำนวนร้อยละ ๑๒ ของประชากร (คนชรา)

ประชากรส่วนใหญ่อยู่ในวัยเยาวชน - ผู้ใหญ่ อายุตั้งแต่ ๑๖ - ๕๙ ปี

ตาราง แสดงครัวเรือนและจำนวนประชากรของตำบลชีเหล็ก อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี

| หมู่ที่ | ชื่อบ้าน    | จำนวนครัวเรือน | ประชากร ๒๕๖๖ |      |     |
|---------|-------------|----------------|--------------|------|-----|
|         |             |                | ชาย          | หญิง | รวม |
| ๑       | หนองแต้     | ๑๓๕            | ๓๗๗          | ๔๐๕  | ๗๘๒ |
| ๒       | ชีเหล็ก     | ๒๐๒            | ๓๔๖          | ๓๖๒  | ๗๐๘ |
| ๓       | สว่าง       | ๑๖๗            | ๓๓๓          | ๓๔๐  | ๖๗๓ |
| ๔       | หนองตอแก้ว  | ๒๐๕            | ๓๑๐          | ๓๒๒  | ๖๓๒ |
| ๕       | นาไททอง     | ๑๕๕            | ๒๘๕          | ๓๐๐  | ๕๘๕ |
| ๖       | ทุ่งคำไผ่   | ๒๑๓            | ๓๖๕          | ๓๖๗  | ๗๓๒ |
| ๗       | คำเจริญ     | ๑๒๘            | ๑๙๙          | ๒๑๗  | ๔๑๖ |
| ๘       | หนองเสือ    | ๑๕๗            | ๒๖๙          | ๓๐๘  | ๕๗๗ |
| ๙       | ทุ่งใหญ่    | ๘๗             | ๑๕๙          | ๑๗๘  | ๓๓๗ |
| ๑๐      | หนองเชียงมอ | ๖๒             | ๑๓๓          | ๑๑๗  | ๒๕๐ |
| ๑๑      | หนองแต้     | ๑๐๕            | ๒๒๓          | ๒๑๕  | ๔๓๘ |

|  |     |       |       |       |       |
|--|-----|-------|-------|-------|-------|
|  | รวม | ๑,๖๑๖ | ๒,๙๙๙ | ๓,๑๓๑ | ๖,๑๓๐ |
|--|-----|-------|-------|-------|-------|

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอเมืองอุบลราชธานี กรมการปกครอง (กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖)

#### ๑.๔.๖ การศึกษา

-การศึกษา ประชากรมีระดับการศึกษา

|                                |             |                         |                         |
|--------------------------------|-------------|-------------------------|-------------------------|
| ระดับประถมศึกษา                | จำนวนร้อยละ | ๗๐                      | ของประชากร (ป.๑ - ป.๖)  |
| ระดับมัธยมศึกษา                | จำนวนร้อยละ | ๑๕                      | ของประชากร (ม.๑ - ม.๖)  |
| ระดับอุดมศึกษา                 | จำนวนร้อยละ | ๑๐                      | ของประชากร (ปวช.ขึ้นไป) |
| การศึกษาประชากรส่วนใหญ่ ประมาณ | ๑๐๐%        | จบการศึกษาภาคบังคับ ป.๖ |                         |

และประชากรตำบลชี้เหล็ก แนวโน้มต่อไปการศึกษาจะดีขึ้น เนื่องจาก กศน. ขยายศูนย์การเรียนรู้ชุมชนประจำตำบลทุกตำบล ตลอดจนสถาบันการศึกษาเปิดการเรียนทางไกลและมีระบบเปิดมากขึ้น

#### ๑.๔.๗ สาธารณสุข

ตำบลชี้เหล็กมีสถานี่รักษาพยาบาลคือสถานี่อนามัยประจำตำบล ๑ แห่ง ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ ๑ บ้านหนองแต้ ซึ่งปัจจุบันยกฐานะเป็นโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล นอกจากนี้ยังมีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ทุกหมู่บ้าน การให้บริการจะให้บริการขั้นพื้นฐาน ให้ความรู้ด้านสาธารณสุขมูลฐาน ฝากครรภ์ ให้วัคซีน วางแผนครอบครัว ชูหินปูน เป็นต้น

#### ๑.๔.๘ ประเพณีและวัฒนธรรม

ประชากรตำบลชี้เหล็กนับถือศาสนาพุทธ มีขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดิงามปฏิบัติสืบทอดกันมาจากบรรพบุรุษจนถึงปัจจุบัน ชาวอีสานเรียกว่า ฮีต ๑๒ ครอง ๑๔ ซึ่งงานบุญที่ถือปฏิบัติกันอยู่ เช่น บุญข้าวจี บุญพระเวสสัน บุญสงกรานต์ บุญบั้งไฟบุญเบิกบ้าน การทอดเทียนพรรษา บุญข้าวกระยาสาทร บุญกฐิน บุญผ้าป่า เป็นต้น บุญประเพณีที่ชาวบ้านเรียกว่า ฮีต ๑๒ ครอง ๑๔ โดย ฮีต ๑๒ คือ ประเพณีที่ประชาชนในภาคอีสานปฏิบัติกันมาในโอกาสต่าง ๆ ทั้งสิบสองเดือนของแต่ละปี

- องค์กร/สถาบันต่าง ๆ

ในหมู่บ้านมีสถาบันเกษตรกร ดังนี้

|                                  |   |       |        |        |
|----------------------------------|---|-------|--------|--------|
| ๑. กลุ่มเกษตรกรนิติบุคคล มีจำนวน | ๑ | กลุ่ม | คือ    |        |
| ๑.๑กลุ่มเกษตรกรทำนาชี้เหล็ก      | ๑ | กลุ่ม | สมาชิก | ๑๒๐ คน |
| ๒. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จำนวน     | ๒ | กลุ่ม | สมาชิก | ๓๙ คน  |
| ๓. กลุ่มวิสาหกิจชุมชน            | ๓ | กลุ่ม | สมาชิก | ๕๔ คน  |
| ๔. ศูนย์ข้าวชุมชน                | ๑ | กลุ่ม | สมาชิก | ๕๐ คน  |

- กลุ่มธรรมชาติ

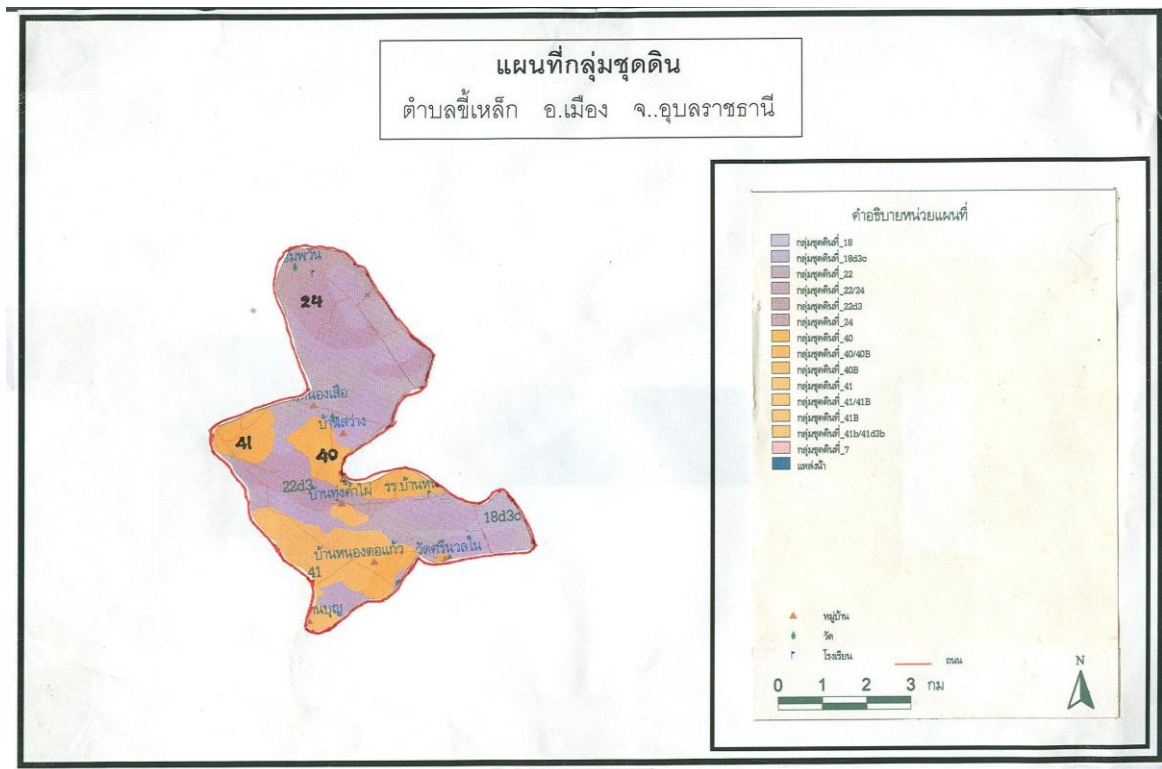
|                          |        |       |
|--------------------------|--------|-------|
| - กลุ่มผู้เลี้ยงโค       | สมาชิก | ๒๕ คน |
| - ผู้ปลูกผัก ( พริก )    | สมาชิก | ๓๕ คน |
| - กลุ่มแปรรูปพริกครบวงจร | สมาชิก | ๓๐ คน |

-กลุ่มผู้สูงอายุ จำนวน ๑ กลุ่ม สมาชิก ๓๐ คน

## ๑.๕ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)

### ๑.๕.๑ ลักษณะของการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทหลัก ๆ เช่น ภาคเกษตร อุตสาหกรรม ชุมชน เมืองที่อยู่อาศัยแยกตามเขตการปกครองย่อย

จากการสำรวจและวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน พบว่าในตำบลหลัก สามารถจำแนกการใช้ที่ดินได้เป็น ๕ ประเภทหลัก คือ พื้นที่ป่าไม้ พื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่น้ำ พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง และพื้นที่อื่นๆ (เช่น ไม้ละเมาะ) ซึ่งรายละเอียดแสดงในตาราง



ภาพแสดง การใช้ประโยชน์ที่ดิน  
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน)

## บทที่ ๒

### การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบลชี้เหล็ก

#### ๒.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของตำบล ปัญหาของชุมชน (เรียงตามลำดับ)

| กายภาพ                                             | ชีวภาพ                                                                          | เศรษฐกิจ                                                                     | สังคม                              |
|----------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------|
| -ดินขาดความอุดมสมบูรณ์<br>-ขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร | -ปัจจัยการผลิตราคาแพง<br>-ศัตรูพืชระบาด<br>-สารเคมีตกค้างในผลผลิต<br>-ผลผลิตต่ำ | -ราคาผลผลิตต่ำไม่มี<br>-ตลาดรองรับผลผลิต<br>-ต้นทุนการผลิตสูง<br>-ขาดเงินทุน | - ขาดการรวมกลุ่ม<br>อย่างต่อเนื่อง |

#### ลำดับความสำคัญของปัญหา

| ลำดับที่ | ปัญหา                                                 | หมู่ที่ประสบปัญหา |
|----------|-------------------------------------------------------|-------------------|
| ๑        | ราคาผลผลิตตกต่ำ ( ข้าว ,พริกและพืชผัก )               | ๑-๑๑              |
| ๒        | ปัจจัยการผลิตราคาแพง ( ปุ๋ย , สารเคมี , เมล็ดพันธุ์ ) | ๑-๑๑              |
| ๓        | ศัตรูพืชระบาด ( ข้าว พริกและพืชผัก )                  | ๑-๑๑              |
| ๔        | ดินขาดความอุดมสมบูรณ์                                 | ๓,๔,๕,๖,๗,๘,๙     |
| ๕        | สารเคมีตกค้างในผลผลิตมาก ( พริก,พืชผัก )              | ๑,๓,๕,๘,๙,๑๐,๑๑   |
| ๖        | ขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร                               | ๓,๔,๖,๗           |
| ๗        | ไม่มีตลาดรองรับผลผลิต                                 | ๑-๑๑              |
| ๘        | ขาดการรวมกลุ่ม                                        | ๑-๑๑              |
| ๙        | ต้นทุนการผลิตสูง ( ข้าว พริก และพืชผัก )              | ๑-๑๑              |
| ๑๑       | ขาดเงินทุน                                            | ๑-๑๑              |

#### ๒.๒ ศักยภาพของชุมชน

๑. ตั้งบ้านเรือนอยู่รวมกันเป็นกลุ่มใหญ่
๒. ตั้งอยู่ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ ๑๓ กิโลเมตร
๓. การคมนาคมสะดวก เหมาะแก่การส่งเสริมและพัฒนาด้านการเกษตร
๔. ส่วนใหญ่เกษตรกรประกอบอาชีพด้านการเกษตรเป็นหลัก
๕. ศักยภาพพื้นที่เหมาะสมต่อการทำการเกษตร

จากเหตุผลทั้ง ๕ ข้อ จึงเป็นส่วนประกอบในการส่งเสริมและพัฒนาด้านการเกษตรต่อไป

ประกอบกับเกษตรกรมีความพร้อม ความรู้และประสบการณ์แต่ยังขาดการวางแผน การบริหาร การจัดการที่ดี จึงทำให้เกษตรกรยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร แต่ถ้ามมีการวางแผนการผลิตที่ชัดเจนและการบริหารจัดการที่ดีจะทำให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นกว่าเดิม

## ๒.๓ วิสัยทัศน์ของชุมชน

### ๒.๓.๑ ฝันของบุคคล

- มีอาชีพเสริมที่แน่นอน
- ราคาผลผลิตที่สูงและแน่นอนมั่นคง

### ๒.๓.๒ ฝันของชุมชน

- ชุมชนมีรายได้และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
- ชุมชนมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

### ๒.๓.๓ ฝันที่เป็นไปได้

- มีอาชีพเสริมที่แน่นอน และมั่นคง
- มีแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรอย่างพอเพียง





๑. กลยุทธ์เชิงรุก
  - ๑.๑ การเพิ่มปริมาณผลผลิต
  - ๑.๒ ปรับรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า
  - ๑.๓ การจัดรูปที่ดินในพื้นที่ไม่เหมาะสม
๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข
  - ๒.๑ การรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อการผลิต
  - ๒.๒ การรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อปรับปรุงผลผลิตทางการเกษตร
๓. กลยุทธ์ป้องกัน
  - ๓.๑ สร้างตลาดแบบขายตรง (ผู้ผลิตขายสินค้าให้ผู้บริโภคโดยตรง)
  - ๓.๒ สร้างแหล่งเก็บน้ำในชุมชน
๔. กลยุทธ์เชิงรับ
  - ๔.๑ รวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อสร้างอาชีพเสริม เช่น การปลูกพืชอายุสั้น

## บทที่ ๓

### ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

#### ๒.๓ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)

##### ๓.๑.๑ ผัก ข้าว เห็ด แดงโม

เป้าหมาย : เพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตปลอดภัยที่มีคุณภาพ

กลยุทธ์ : การเพิ่มปริมาณผลผลิต

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมปลูกผักปลอดภัย

โครงการที่ ๒ โครงการ ขยายและใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาในการผลิตข้าวและพืชผัก

โครงการที่ ๓ โครงการส่งเสริมการเพาะเห็ดเพื่อจำหน่ายเสริมรายได้

โครงการที่ ๔ โครงการปลูกแดงโมปลอดภัยจากสารพิษ

โครงการที่ ๕ โครงการฝึกอบรมต่อซังและปลูกพืชบำรุงดิน

#### ๒.๔ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

##### ๓.๒.๑ การรวมกลุ่มเกษตรกร

เป้าหมาย : เพื่อการเพิ่มศักยภาพของบุคลากร

กลยุทธ์ : การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้องค์กร

โครงการที่ ๑ โครงการเพิ่มศักยภาพ คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการศูนย์บริการและ

ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร

โครงการที่ ๒ .....

#### ๒.๕ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

##### ๓.๒.๑ แหล่งน้ำ

เป้าหมาย : .....

กลยุทธ์ : .....

โครงการที่ ๑ .....

โครงการที่ ๒ .....

#### ๒.๖ การแปรรูปผลผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์

##### ๓.๒.๑ .....

เป้าหมาย : .....

กลยุทธ์ : .....

โครงการที่ ๑ .....

โครงการที่ ๒ .....

๑. โครงการเพิ่มศักยภาพ คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร

#### ๑. หลักการและเหตุผล

ชุมชนเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศไทยไปสู่สังคมอยู่เป็นสุขร่วมกัน โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนให้เข้มแข็งพึ่งตนเองได้ สามารถเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายการพัฒนาด้วยกระบวนการเรียนรู้ตามหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนจากการรวมกลุ่ม เพื่อร่วมคิดร่วมกันวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผิดชอบและร่วมติดตามประเมินผลการพัฒนาอนาคตของชุมชน วิถีทางในการนำไปสู่การเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนดังกล่าว คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรในระดับตำบล จึงเปรียบเสมือนเป็นกลไกในการพัฒนาการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนอยู่เย็นเป็นสุขได้อย่างยั่งยืนต่อไป

#### ๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาอาชีพด้านเกษตร

๒.๒ เพื่อให้คณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลและอาสาสมัครเกษตรประจำตำบลมีศักยภาพในด้านความรู้เทคโนโลยีการเกษตรการจัดทำแผนและจัดทำฐานข้อมูลการเกษตร

๒.๓ เพื่อบูรณาการงานของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

#### ๓. สถานที่ดำเนินการ

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลชี้เหล็ก

#### ๔. ระยะเวลาดำเนินการ

ตุลาคม ๒๕๖๗ – กันยายน ๒๕๖๘

#### ๕. เป้าหมาย

คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล จำนวน ๑๖ คน

#### ๖. งบประมาณ ตำบลละ ๒๔,๒๐๐ บาท

- ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

๖.๑ ค่าตอบแทนประชุมคณะกรรมการศูนย์การและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร

ประจำตำบล ครั้งละ ๑๐๐ บาท จำนวน ๑๒ ครั้ง เป็นเงิน ๑๒,๐๐๐ บาท/ปี

๖.๒ ค่าใช้สอยในกิจกรรมเรียนรู้ (แผนชุมชน,จัดทำข้อมูลพื้นฐานการเรียนรู้) เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท

- บริหารงบประมาณ โดยศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลพอ

รวม ๒๔,๒๐๐ บาท/ปี

#### ๗. กิจกรรม/วิธีการดำเนินงาน

กิจกรรม

๑. จัดฝึกอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

๒. ศึกษาดูงาน

วิธีดำเนินงาน

- ชี้แจงโครงการกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในระดับ อำเภอ ตำบลและขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนตำบล

๓. จัดเวทีประชาคม

๔. ประชุมชี้แจงคณะกรรมการบริการฯ และอาสาสมัครเกษตร

๕. ดำเนินงานตามระบวนการของโครงการ

๖. ติดตามกำกับให้คำแนะนำอย่างต่อเนื่อง

๗. ติดตามประเมินผลและรายงานต่อผู้ว่าราชการจังหวัด

๘. ตัวชี้วัด

ร้อยละ ๘๐ ของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการฯ และอาสาสมัครเกษตรที่เข้าร่วมโครงการได้นำความรู้ไปปฏิบัติในการเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนให้เข้มแข็ง

๙. ประโยชน์ที่ได้รับ

๙.๑ คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ และอาสาสมัครเกษตรได้เรียนรู้ร่วมกันและมีแผนชุมชนที่มีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

๙.๒ การพัฒนาด้านการเกษตรมีศักยภาพเพิ่มมากขึ้น ชุมชนพึ่งตนเองได้

๙.๓ ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ได้เรียนรู้และทำงานร่วมกัน ลดปัญหาการซ้ำซ้อน

-----

## ๒.โครงการส่งเสริมปลูกผักปลอดสารพิษ

### ๑.หลักการและเหตุผล

เนื่องจากปัจจุบัน ได้มีการนำสารเคมีมาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพในด้านต่าง ๆ อย่างแพร่หลาย ซึ่งสารเคมีดังกล่าวมีทั้งประโยชน์และโทษ แต่ถ้านำมาใช้โดยไม่คำนึงถึงความปลอดภัย ไม่รู้หลักและวิธีการใช้ที่ถูกต้อง หรือไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำอย่างเคร่งครัดแล้ว อาจเป็นอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินของผู้ใช้และผู้บริโภคเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการนำมาใช้ในการเกษตรและอุตสาหกรรม โครงการส่งเสริมการปลูกผักปลอดภัยสารพิษ ถือว่าเป็นแนวทางหนึ่งที่จะตอบสนองนโยบายเมืองสุขภาพปลอดภัยจากสารพิษ เพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง และปลอดภัยจากสารพิษ จึงได้ทำโครงการนี้ขึ้นเพื่อให้เกษตรกรสามารถปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษบริโภคในครัวเรือน และส่งจำหน่ายในตลาดได้ต่อไป

### ๒.วัตถุประสงค์

๑. เกษตรกรมีผักบริโภคที่ปลอดภัยจากสารพิษ
๒. เป็นการเพิ่มมูลค่าของผลผลิตให้สูงขึ้น
๓. ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ลดปัญหาคนว่างงาน
๔. เพิ่มรายได้และลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน

### ๓. เป้าหมาย ๓ หมู่บ้าน

### ๔. พื้นที่ดำเนินการ หมู่ที่ ๓, ๘, ๙ ตำบลขี้เหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

### ๕. ระยะเวลาดำเนินการ ตุลาคม ๒๕๖๗ – กันยายน ๒๕๖๘

### ๖. ผู้รับผิดชอบโครงการ สำนักงานเกษตรอำเภอเมือง, องค์การบริหารส่วนตำบลขี้เหล็ก

### ๗.รายละเอียดงบประมาณ

|                                                             |        |                     |
|-------------------------------------------------------------|--------|---------------------|
| ๑. ค่าเมล็ดพันธุ์ผัก                                        | ๓,๐๐๐  | บาท                 |
| ๒. ค่าอาหารเสริม ๒ ลิตร                                     | ๕๐๐    | บาท                 |
| ๓. กาบดักกาวเหนียว ๑๐ แผ่น                                  | ๕๐๐    | บาท                 |
| ๔. กาวเหนียว ๕ ลิตร                                         | ๒,๐๐๐  | บาท                 |
| ๕. ค่าอาหาร เปิดโรงเรียนตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร ๕ ครั้ง | ๑๒,๐๐๐ | บาท                 |
| ๖. ค่าเอกสารฝึกอบรม / แปลงพิสูจน์ทราบ                       | ๒๕๐๐   | บาท                 |
| รวมทั้งสิ้น                                                 |        | เป็นเงิน ๒๐,๕๐๐ บาท |

๘. งบประมาณ งบประมาณ ๒๐,๕๐๐ บาท จากกรมส่งเสริมการเกษตร, , องค์การบริหารส่วนตำบลขี้เหล็ก

### ๙.ผลตอบแทนของโครงการ

๑. เกษตรกรมีผักปลอดภัยจากสารพิษบริโภคตลอดปี
๒. เกษตรกรมีสุขภาพที่สมบูรณ์แข็งแรง ปลอดภัยสารพิษ
๓. เกษตรกรจำหน่ายผลผลิตได้ราคาที่สูงขึ้น
๔. ลดปัญหาคนว่างงานและเพิ่มรายได้ในครัวเรือน

### ๓. โครงการ ขยายและใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาในการผลิตข้าวและพืชผัก

#### ๑. หลักการและเหตุผล

จังหวัดอุบลราชธานีได้เกิดโรคไหม้คอรวงข้าวระบาดหนักในหลายอำเภอ มีพื้นที่เสียหายกว่า ๒๐,๐๐๐ ไร่เกษตรกรได้รับผลกระทบกว่า ๑,๐๐๐ ราย สาเหตุการระบาดของโรค เพราะสภาพอากาศในพื้นที่ กลางวันมีอากาศแห้ง ส่วนกลางคืนมีอากาศชื้น และเป็นช่วงย่างเข้าฤดูหนาว จึงเหมาะต่อการระบาดของโรคไหม้ข้าว โดยเฉพาะข้าวในระยะตั้งท้องหรือระยะปล้องกำลังใกล้การเก็บเกี่ยว เมื่อมีเชื้อราเข้าไปทำลาย ทำให้เมล็ดข้าวลีบ และถ้าเชื้อราเข้าทำลายตอนรวงข้าวแก่ใกล้เก็บเกี่ยว คอรวงจะปรากฏรอยแผลข้าสน้ำตาล ทำให้เปราะหักง่ายและเกิดการเน่าคอรวง เมล็ดลีบและรวงข้าวหล่นเสียหาย ทำให้เกษตรกรผลผลิตเสียหายและลดลงเมล็ดข้าวไม่สมบูรณ์และขายไม่ได้ราคา

การป้องกันจึงให้ใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาในการฉีดพ่นให้ทั่วแปลง เพื่อลดการใช้สารเคมีและเป็น การสร้างการเรียนรู้และความสามารถ ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม ในการจัดการชุมชน ดูแลความอุดม สมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน พร้อมปลูกฝังปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในการ ดำรงชีวิตให้อยู่บนพื้นฐานของเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอเมืองอุบลราชธานีจึงได้จัดทำโครงการการขยายและใช้ เชื้อราไตรโคเดอร์มาใน การผลิตข้าวและพืชผักขึ้น

#### ๒. วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑. เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ในการพัฒนาอาชีพด้านการเกษตร
๒. เพื่อลดปริมาณการใช้สารเคมีทางการเกษตรของกลุ่มผู้ผลิตข้าวและพืชผัก
๓. เพื่ออนุรักษ์ธรรมชาติและรักษาสมดุลระบบนิเวศน์ทางธรรมชาติ
๔. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพของการผลิตให้ได้คุณภาพและปลอดภัย

#### ๓. เป้าหมายโครงการ

- ๓.๑ พื้นที่เป้าหมาย ดำเนินการในทุกหมู่บ้าน หมู่ที่ ๑ - ๑๑
- ๓.๒ บุคคลเป้าหมาย เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ จำนวน ๑๑๐ ครอบครัว

#### ๔. วิธีดำเนินการ

๑. การคัดเลือกหมู่บ้านจากการประชุมคณะกรรมการศูนย์บริการฯ
๒. ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรในหมู่บ้านทราบรายละเอียดโครงการ
๓. รับสมัครเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการ
๔. การคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ โดยพิจารณาจากความสมัครใจของเกษตรกรและ เกษตรกรที่ประสบปัญหา เพื่อเข้าร่วมโครงการ และศักยภาพของตัวเกษตรกรที่จะทำให้งิจกรรมโครงการ ประสบสำเร็จ จำนวน ๑๐ คนต่อหมู่บ้าน
๕. จัดอบรมให้ความรู้แก่ เกษตรกรในการผลิตเชื้อราเพื่อใช้ใน การป้องกันกำจัดโรคและแมลง ศัตรูพืช
๖. ดำเนินการตามโครงการ จัดซื้อปัจจัยต้นแบบในการเรียนรู้ ให้แก่เกษตรกร และสนับสนุน ปัจจัยการผลิตต้นแบบให้แก่เกษตรกร

#### ๕. ระยะเวลาดำเนินการ

ตุลาคม ๒๕๖๗ – กันยายน ๒๕๖๘

๖.๑ แหล่งที่มาของงบประมาณ เสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณจาก องค์การบริหารส่วนตำบล  
ซี้เหล็ก จำนวน ๑๑ หมู่บ้านเกษตรกร ๑๑๐ ราย เป็นเงิน ๓๙,๒๐๐ บาท

#### รายละเอียดการใช้จ่าย

|                                                                               |          |                   |
|-------------------------------------------------------------------------------|----------|-------------------|
| ๑. ค่าตอบแทนวิทยากร ๖๐๐ บาทX ๕ ชม.X ๑ วัน                                     | เป็นเงิน | ๓,๐๐๐ บาท         |
| ๒. ค่าอาหารและอาหารว่างผู้เข้าอบรม ๑๑๐ คนX๘๐ บาทX ๑ วัน                       | เป็นเงิน | ๘,๘๐๐ บาท         |
| ๓. ค่าเอกสารประกอบการอบรม ๑๑๐ ชุด X ๓๐ บาท                                    | เป็นเงิน | ๓,๓๐๐ บาท         |
| ๔. ค่าปัจจัยต้นแบบ การขยายเชื้อราไตรโคเดอร์มาในการป้องกันกำจัดโรคแมลงศัตรูพืช |          |                   |
| - เชื้อราไตรโคเดอร์มาจำนวน ๑๒๑ ชุด X๑๕๐ บาท                                   | เป็นเงิน | ๑๘,๑๕๐ บาท        |
| - ข้าวสาร จ้าว๑๐ กก. X ๒๕บาท                                                  | เป็นเงิน | ๒๕๐ บาท           |
| - ถุงพลาสติกทึบร้อน ขนาด ๘X๑๒ นิ้ว๒ กก. X๑๐๐ บาท                              | เป็นเงิน | ๒๐๐ บาท           |
| ๕. ค่าตอบแทนเกษตรกร ๑๑๐ ราย X ๑๐๐ บาท                                         | เป็นเงิน | ๑๑,๐๐๐ บาท        |
| รวมเป็นเงิน                                                                   |          | <u>๔๔,๗๐๐</u> บาท |

๖.๒ หน่วยงานบริหารงบประมาณ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลซี้เหล็ก  
สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอุบลราชธานี

#### ๗. สถานที่ดำเนินงาน

หมู่ที่ ๑ - ๑๑ ตำบลซี้เหล็ก อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี

#### ๘. ประโยชน์ที่จะได้รับ

๑. การมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืน ตามกระบวนการเรียนรู้
๒. เป็นแหล่งปลูกข้าว พืชผักที่ปลอดภัยและได้คุณภาพของตำบลและอำเภอ
๓. เพื่อลดการใช้สารเคมีและรักษาความสมดุลของระบบนิเวศน์
๔. เพื่อลดต้นทุนการผลิตและสร้างรายได้ให้ครอบครัวและชุมชน



#### ๔.โครงการส่งเสริมการเพาะเห็ดเพื่อจำหน่ายเสริมรายได้

##### ๑.หลักการและเหตุผล

เนื่องจากสภาวะเศรษฐกิจชะลอตัวทำให้เกษตรกรต้องใช้รายในชีวิตประจำวันเพิ่มมากขึ้น แต่รายได้ของเกษตรกรลดลง โครงการส่งเสริมการเพาะเห็ดเพื่อจำหน่ายเสริมรายได้ เป็นโครงการหนึ่งที่ช่วยให้เกษตรกรลดค่าใช้จ่าย เพิ่มรายได้ และมีแหล่งอาหารบริโภคตลอดฤดูกาลเพาะปลูก นอกจากนี้ยังทำให้เกษตรกรมีงานทำตลอดทั้งปี

##### ๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีแหล่งอาหารบริโภค
๒. เพื่อให้เกษตรกรมีงานทำลดปัญหาการว่างงาน
๓. เพื่อให้เกษตรกรใช้ทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นมาเพาะเห็ดเพิ่มมูลค่า
๔. เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ของเกษตรกร

##### ๓. เป้าหมาย

๑๑ หมู่บ้านๆ จำนวน ๔๐ คน

##### ๔. พื้นที่ดำเนินการ

ตำบลขี้เหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

##### ๕. ระยะเวลาดำเนินการ

ตุลาคม ๒๕๖๗ – กันยายน ๒๕๖๘

##### ๖. ผู้รับผิดชอบโครงการ

สำนักงานเกษตรอำเภอเมือง , องค์การบริหารส่วนตำบลขี้เหล็ก,ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลขี้เหล็ก

##### ๗. วิธีดำเนินงาน

|                                                   |             |             |        |
|---------------------------------------------------|-------------|-------------|--------|
| ๑. ประชุมชี้แจงโครงการและคัดเลือกเกษตรกรดำเนินการ | จำนวน       | ๔๐          | คน     |
| ๒. อบรมและทัศนศึกษาดูงานการเพาะเห็ด               | จำนวน       | ๔๐          | คน     |
| ๓. ซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการอบรม                      | ๒ รุ่น ๆ ละ | ๓,๐๐๐       | บาท    |
|                                                   |             | เป็นเงิน    | ๖,๐๐๐  |
| บาท                                               |             |             |        |
| ๔. สนับสนุนปัจจัยการผลิตเกษตรกร                   | จำนวน       | ๔๐          | คน     |
|                                                   |             | เป็นเงิน    | ๔๐,๐๐๐ |
|                                                   |             | เป็นเงิน    | ๔๐,๐๐๐ |
|                                                   |             | รวมเป็นเงิน | ๕๐,๐๐๐ |
|                                                   |             |             | บาท    |

##### ๘. งบประมาณ

จำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท จากกรมส่งเสริมการเกษตร และ องค์การบริหารส่วนตำบลขี้เหล็ก

##### ๙. ผลตอบแทนของโครงการ

๑. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น ลดรายจ่ายของครัวเรือน
๒. เกษตรกรมีทักษะความรู้สามารถเป็นวิทยากรถ่ายทอดให้คนอื่น ๆ ได้
๓. เกษตรกรมีอาหารเพื่อบริโภค
๔. เกษตรกรรู้จักการทำงานร่วมกับคนอื่น ๆ ในลักษณะกลุ่ม

## ๕.โครงการปลูกแตงโมปลอดภัยจากสารพิษ

### ๑.หลักการและเหตุผล

เนื่องจากสภาวะเศรษฐกิจชะลอตัวทำให้เกษตรกรต้องใช้เงินในชีวิตประจำวันเพิ่มมากขึ้น แต่รายได้ของเกษตรกรลดลง โครงการส่งเสริมการเลี้ยงสุกรไทยปลอดภัยจากสารพิษ เพื่อจำหน่ายเป็นรายได้ เป็นโครงการหนึ่งที่ช่วยให้เกษตรกรลดค่าใช้จ่าย เพิ่มรายได้ และมีแหล่งอาหารบริโภคตลอดฤดูกาลเพาะปลูก นอกจากนี้ยังทำให้เกษตรกรมีงานทำตลอดทั้งปี

### ๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีแหล่งอาหารบริโภคที่ปลอดภัย
๒. เพื่อให้เกษตรกรมีงานทำลดปัญหาการว่างงาน
๓. เพื่อให้เกษตรกรใช้ทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นมาเลี้ยงสุกรเพื่อเพิ่มมูลค่า
๔. เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ของเกษตรกร

### ๓. เป้าหมาย

หมู่บ้านฯ ละ ๑๐ คน จำนวน ๑๑๐ คน

### ๔. พื้นที่ดำเนินการ

ตำบลขี้เหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

### ๕. ระยะเวลาดำเนินการ

ตั้งแต่ ตุลาคม ๒๕๖๗ – กันยายน ๒๕๖๘

### ๖. ผู้รับผิดชอบโครงการ

สำนักงานเกษตรอำเภอเมือง , องค์การบริหารส่วนตำบลขี้เหล็ก ,ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลขี้เหล็ก

### ๗. วิธีดำเนินงาน

|                                                   |          |        |     |
|---------------------------------------------------|----------|--------|-----|
| ๑. ประชุมชี้แจงโครงการและคัดเลือกเกษตรกรดำเนินการ | จำนวน    | ๑๑๐    | คน  |
| ๒. ซื้อปัจจัยการผลิต/ซื้อวัสดุรองกันพื้นหลุม      | เป็นเงิน | ๔๔,๐๐๐ | บาท |
| ๓. จัดฝึกอบรมเกษตรกร/ศึกษาดูงาน                   | เป็นเงิน | ๑๑,๐๐๐ | บาท |
|                                                   | เป็นเงิน | ๕๕,๐๐๐ | บาท |
| รวมเป็นเงิน                                       |          | ๕๕,๐๐๐ | บาท |

### ๘. งบประมาณ

จำนวน ๕๕,๐๐๐ บาท จากกรมส่งเสริมการเกษตร และ องค์การบริหารส่วนตำบลขี้เหล็ก

### ๙. ผลตอบแทนของโครงการ

๑. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น ลดรายจ่ายของครัวเรือน
๒. เกษตรกรมีทักษะชำนาญการสามารถเป็นวิทยากรถ่ายทอดให้คนอื่น ๆ ได้
๓. เกษตรกรมีอาหารเพื่อบริโภค และปลอดภัยจากสารพิษ
๔. เกษตรกรรู้จักการนำวัสดุธรรมชาติ มาทำให้เกิดประโยชน์

## ๖.โครงการไถกลบตอซังและปลูกพืชบำรุงดิน

### ๑.หลักการและเหตุผล

เนื่องจากการผลิตของเกษตรกรในสภาวะปัจจุบันมีการใช้ปุ๋ยเคมีในปริมาณค่อนข้างสูง เพื่อหวังที่จะเพิ่มผลผลิตในขณะเดียวกันก็ทำให้ต้นทุนการผลิตของเกษตรกรสูง ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ สภาพแวดล้อมถูกทำลาย สิ่งมีชีวิตตามธรรมชาติได้รับผลกระทบจากการใช้ปุ๋ยเคมีของเกษตรกร โครงการไถกลบตอซังและปลูกพืชบำรุงดิน เป็นโครงการหนึ่งซึ่งจะทำให้เกษตรกรลดต้นทุนการผลิตได้ และยังเป็น การคืนความอุดมสมบูรณ์ให้กับดินระยะยาวอีกด้วย

### ๒. วัตถุประสงค์

๑. ทำให้เกษตรกรลดต้นทุนการผลิต
๒. ทำให้การปลูกพืชของเกษตรกรปลอดจากสารพิษตกค้าง
๓. เพื่อเป็นการรักษาสภาพแวดล้อมเพิ่มธาตุอาหารให้แก่ดิน

### ๓. เป้าหมาย ๕๕๐ ไร่

๔. พื้นที่ดำเนินการ จำนวน ๑๑ หมู่บ้าน หมู่บ้านละ ๕๐ ไร่ รวม ๕๕๐ ไร่

๕. ระยะเวลาดำเนินการ เน้นการตั้งแต่ ตุลาคม ๒๕๖๗ – กันยายน ๒๕๖๘

๖. ผู้รับผิดชอบโครงการ สถานีพัฒนาที่ดินอุบลราชธานี , องค์การบริหารส่วนตำบลขี้เหล็ก

### ๗. วิธีดำเนินการ

๑. ประชุมชี้แจงเกษตรกรคัดเลือกพื้นที่ร่วมโครงการทั้งหมด ๕๕๐ ไร่
๒. ดำเนินการไถกลบตอซังด้วยรถไถล้อยางและหว่านพืชตระกูลถั่ว
๓. อบรมและศึกษาดูงาน

### ๘. งบประมาณ

๑. ค่าเมล็ดพืชตระกูลถั่วไร่ละ ๒๕๐ บาทจำนวน ๕๕๐ ไร่ เป็นเงิน ๑๓๗,๕๐๐ บาท
  ๒. ค่าอาหารและอาหารว่าง เกษตรกร ๑๑๐ รายๆละ ๘๐ บาท เป็นเงิน ๘,๘๐๐ บาท
- รวมเป็นเงิน ๑๔๖,๓๐๐ บาท

### ๙. ผลตอบแทนของโครงการ

๑. เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต
๒. เป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๓. เป็นการปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะสมแก่การเพาะปลูกพืช